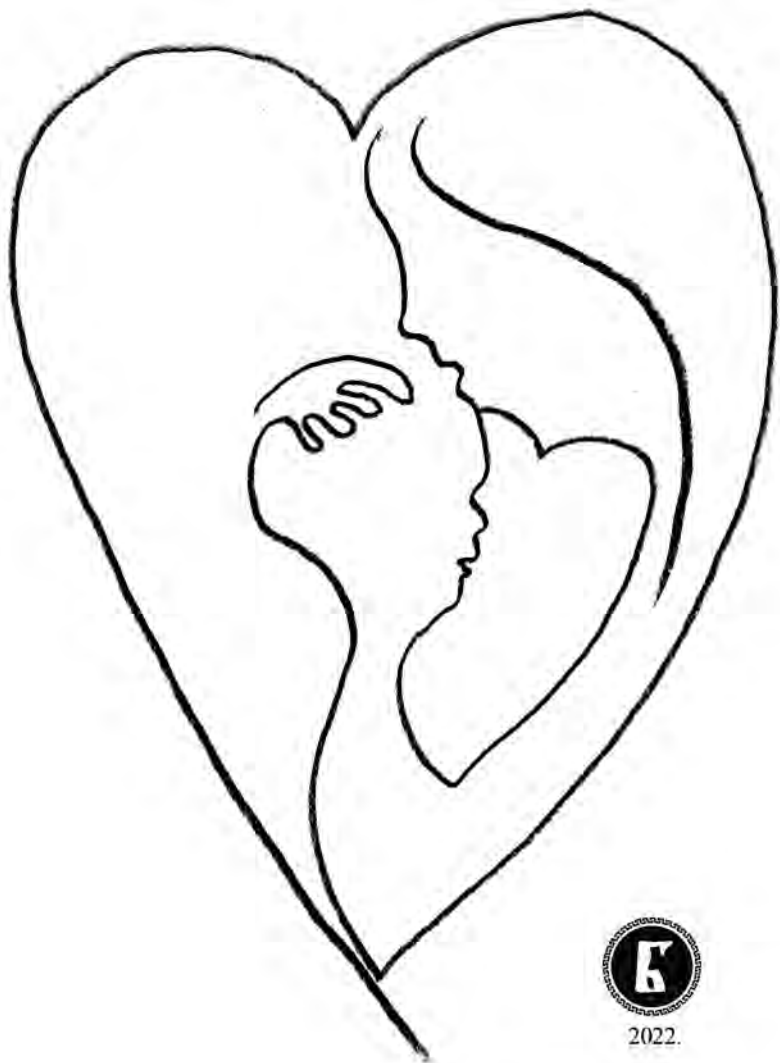

Радмила Кнежевић

ТВОЈА РУКА

2022.

РАДМИЛА КНЕЖЕВИЋ

ТВОЈА РУКА

2022.

РАДМИЛИНЕ ПРИЧЕСНЕ КАПИ ПОЕЗИЈЕ

Док сам некада раније писала о књи-зи Радмиле Кнежевић, „Кап сунца“, нагласила сам да је Радмила свестра-ни српски писац и узорни антологичар, јер њена антологија посвећена Космету, „Призрене стари“, не смије и не треба никада уз њену поезију, драме и критику да остане непоменута као и зборник пје-сама „Богородица Љевишка у песмама“, први зборник пјесама у свјетској поези-ји посвећен једној светињи. Сада читам Радмилину најновију књигу поезије која носи назив „Твоја рука“ и пред личним ставом, претходно наведеним, николико не одступам. Свака од Радмилиних пје-сама, дужих, краћих, писаних у слобод-ном стиху, све до минијатура, пјесама-посвета, обједињене су у једну, условно речено, Радмилину животну причесну кап, у косметску нафору и призренско

црвено вино, а оно је укусом, најсличније вину којим је Свети Цар Лазар причестио српску војску уочи Видовдана, 1389. у Самодрежи, олтарки српског народа.

Све Радмилине књиге и све циклусе у њима повезују три чврсте нити: искреност, љубав и вјера. Сунце је у њеним пјесмама синоним за рођење, за нови живот, за све најдрагоцјеније. Вођена и обасјана зрацима личне, јединствене капљице сунца, Радмила Кнежевић записује имање и немање, радост и сјету, ћутање и гласове, патње и побједе, небо и мир, и све је то њено и наше.

Пред насловом нове Радмилине књиге „Твоја рука“, ако би застали и запитали се: чија ли је рука – кћеркина, синовљева, родитељска, рука вољеног човјека... или је то једна Рука која нам је заштитница свима подједнако, Његова или Рука Оне која Га је родила, читање нас доводи до сазнања да Онај, коме је наслов књиге „подарен на чување“ једини може да помогне пјесникињи „да осуши

руке“ по којима падају њене сузе. Дакле, јасно је да је пред нама књига лијепе и чисте духовности и родољубља, књига нескривеног патриотизма, јер Радмила Кнежевић пише и разговара и са Метохијом, недељом и празником „са светом недељом“, пјесникиња (сестрински или матерински) ословљава српског краља, задужбинара, ријечима: „Мој Милутине, била сам ти до Љевишке, сама је...“ – знајући добро, да је тамо, на Космету, наши свети и наши мученици најбоље и нетремице разумију. Свјесна да ће краљ Милутин, који се никада није оглушио о свој народ, схватити и нас који њему, цару Лазару, царици Милици, Јефимији, Југовићима вапимо из тамне данашњице, Радмила Кнежевић сриче молитву: „Траже да кажем/ име, презиме,/ ко сам, /где живим,/ куда сам кренула,/ шта ћу у цркву?“ и на исти начин припјева цару Душану српском, Душану Силном да је „време јалово“, и посно и болно.

Радмила Кнежевић у књизи „Твоја рука“, у циклусу *Разговори*, бира најбоље

„саговорнике“ које је дао српски народ. Уз краљеве, Милутина и Душана, „стоје“ Патријарх српски, Павле, (њему се пјесникиња обраћа ријечима: Добри мој...), затим, они који ће увијек чути и одговорити јесу и Свети Василије Острошки и Света Петка („не носим ја тебе око врата/ носиш ти мене“), као и наш савременик, Митрополит Амфилохије, њему Радмила најискреније започиње пјесму ријечима: „Сита бих се испричала с тобом,/ Владико.“ Сит се испричати уочи или након „Небеске Литургије“, значи, спасити душу, поменути за народ, за језик, за цркву, за Космет.

Радмила Кнежевић помиње и опомиње: да ли смо достојни, колико и кога смо достојни. Зебе, да ли ће стрепња постати „владарка душе“ и шта ће бити са нама ако побјегнемо или се склонимо од Руке која је насловила њену књигу. Јер та и таква Рука јесте вјера, љубав, спас. Та Рука шаље пјесникињи стихове: „Одвежи Богоридице/ ове жице/ које нам душу/ вежу и затежу/ од Љевишке/

преко Дечана/ Грачанице...“ Та Рука раз-
дваја, међи и спаја „векове између нас“,
а вјекови су постање, историја и наша
бит.

Наши вјекови родили су наше прет-
ке. *Преци*, други је циклус Радмилине
књиге – рукатице. У *Прецима* дишу и
тихују душе, листају и рађају лозе, пред
прецима наздрављамо, умјесто царског
призренског вина, гутамо чак „бљута-
ву медовину“, „мрсимо се вековима“...
Пред *Прецима* гледамо како нам „земљу
туку“ и како „шуме рађају шуме.“ Не-
срећни и невини потомци наших и Рад-
милиних предака јесу и часни, марљиви
жетеоци из Старог Грацког, чије уморне
руке страдаше 1999. године пред једним
од многих погрома у којима су страдали
Срби на Космету. У овој пјесми прона-
ђох и препознах једну од капи сунца које
јесте Радмилина вјечна тема: „да у том
врелом дану/ сунце није својим додиром
будило класје/ и да нису заједно/ плеса-
ли по пољу благородном...“ – овдје ћу
прекинути Радмилине стих и наслутити,

да ли да осудим(о) сунчан дан и сунчеве зраке и капи за смрт милих косметских жетелаца? Ко ли је крив, сунце, или звјери-људи, ваљда ће некад утврдити ријеч која се пише као: ПРАВДА. Или ће све остати записано у историји која би, нас ради, могла да се креће мало спорије и да се повуче пред правилом, да готово увијек не треба да је пишу самопроглашени побједници.

У трећем циклусу пјесама заступљених у овој књизи читамо тренутке. *Тренуци* су пјесникињине мисли, спонтане молитве, слободне и „заробљене речи“, смијех и „роптави дух“. Тренутак је и „звер“ и „прах“, „лепе песме“ и „пространства.“ Пјесме из „Тренутака“ другачије су од претходних из *Руке...* једноставније, краће... заиста, јесу тренутак. И то онај трен који нам служи да одморимо на мјесту гдје смо се нашли. А Радомилина мјеста, обале, градови, цркве и порте у овим пјесмама распоређене су и у њеном завичају и у завичају њене дјеце, дакле, од Призрена и Космета све до

Будве и Црне Горе. Радмила своје тренутке једнако дијели са Грачаницом и Љевишком, али и са дивном приморском Прасквицом, Градиштем, Светом Тројицом у Старом граду у Будви. Завичај је, ваљда, свако оно мјесто у којем срце снажније закуца. Завичај је и језик којим пишемо и писмо његово. И екавица и ијекавица, и дијалекат, и здравица, и туга... и ритам мора, и сваки пјесникињињин тренутак и предачки вијек.

Завичај је *Место* – завршни циклус Радмилиних пјесама. У *Месту*, или мјесту, свеједно, пјесникиња је изнова „озарена капајућим сунцем“ док чека неког са зеницама озареним љубављу. У *Месту* је настањено „срце“ и „роман одбачених осећања“, која су опет Радмилина и наша. *Место* је и море, Радмилини други завичај, опет препун сунца и његових капи, као и Призрен, као Космет, или Кнез Михаилова улица у сред Београда.

О књизи дивних пјесама можемо да пишемо бесконачно дуго. На тај начин

„заговарамо“ оног ко хоће да чита пјесме. Предговор, поговор, рецензија, правило је, ријетко када могу да досегну до пјесмине љепоте, али могу до поетске доброте и човјечности. Писац овог текста, као неко ко је међу првима зашао у књигу названу „Твоја Рука“, осјети се почаствовано и благословено. Радосно. Поносно. Сестрински. Желим мојој Радмили да под Руком, која јесте њено исконско уточиште, још дуго година словесно и матерински траје.

*Милица Бакрач
21. март, 2022.*

ГРАД ОД РИЈЕЧИ

Радмила Кнежевић је путник кроз
историјско сјећање,
поклоник косовских светиња;
крхки мост између два времена и два
свијета;
преговарач између себе и своје сјенке;
ходочасник између себе и недогледне
иконе.

Тражећи изгубљени рај,
увијек, у свом времену налази ожилъке
пакла,-
и на лицима људи, и на зидовима цркви,
и на ликовима светаца.

Њежна душа, и мудра глава, с
Призреном у срцу, с Бистрицом у
очима.

Разговара с Метохијом, која јој „ћутећи
говори“;

у тугованки призива цара Душана
Силног

коме ни гробна плоча није сигурна да ће
сјутра осванути у Архангелима.

Чува свој праг, да га нигдје не однесе у
нигдје.

Мисли плаво, а пред очи излази црно,
ослушкује хармонију, а варвари већ иду
на дјело.

По наслеђу свечана и отмена,
посвуда наилази на трагове понижења и
свог народа и своје историје.

Свети су рекли: Овдје немамо
постојаног града, наш град је небески
Јерусалим.

Код Радмиле Кнежевић би се могло
прочитати: овдје немамо постојаног
града ни у историји ни у садашњости,
наш град је од ријечи-

од њиховог невидљивог и видљивог
смисла,

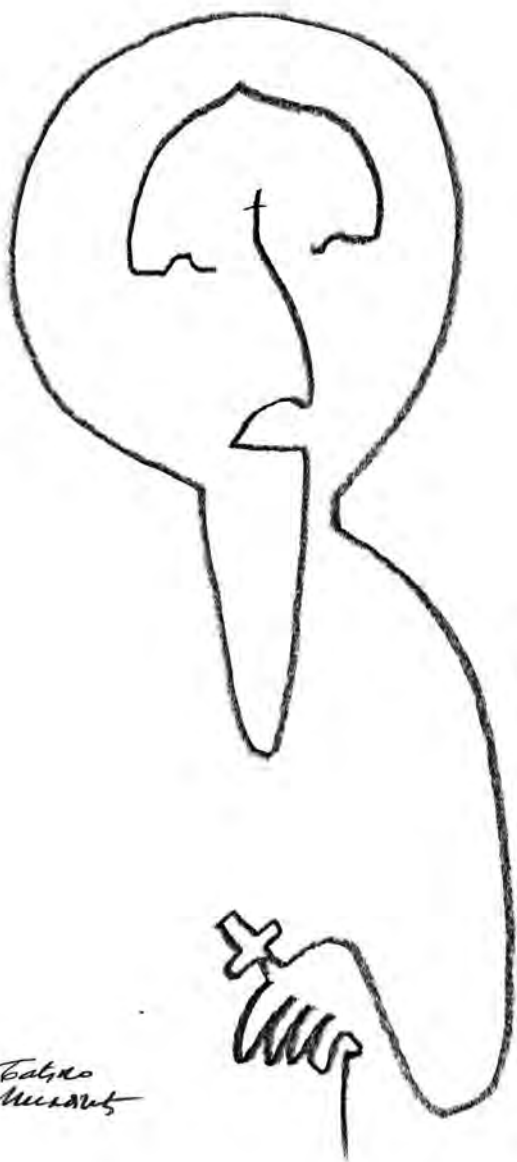
од њихових сјенки и капљица
свјетлости.

Милутин Мићовић

РАДМИЛА КНЕЖЕВИЋ

ТВОЈА РУКА

РАЗГОВОРИ

Edgno
Munant

ТИ

Ти
који благодвориш реч
и њом созидаваш чврстину.

Ти
који си свуда
где моја мисао тло нађе.

Ти
причешће душе
за овоземаљску милину.

Помози
да осушим руке по којима падају
сузе срца мог
и дај ми кључ смирења
за невидиве двери које се створише у
мени.

Отвори их
и усели честицу бића Твог,
благослови
да поново чувствујем тишину
у којој царује
Твоја љубав.

РАЗГОВОР СА МЕТОХИЈОМ

Повео бих те ја
али некако си тешка
сестро Метохијо.

Накупило се у теби свега и свачега,
неких белих од свиле кошуља,
неког филигранског камења
којим се китиш око врата
па не умеш да причаш,
ни да кажеш шта ти је,
боли ли те шта,
јеси ли добро,
како живиш у ова смутна времена,
спремаш ли масне колаче,
чистиш кућу на празнике,
славиш ли ишта од онога
што се слави сваке недеље,
дан овога и дан онога?
Нисам те видео да се кикоћеш.

Белиш ли зубе, купујеш ципеле?
А, оно, у праву си - не требају ти
јер никуд и не идеш.

Повео бих те ја, сестро Метохијо
али некако... с тим камењем
...ни да гукнеш.

Ћутиш.

Умеш ли да причаш?

А и кад говориш,
говориш кратко и мало,
убише те акценти.

Повео бих те,
на крај света бих те повео
само да не морам да те слушам
док ћутиш.

Ништа те не разумем.

Причаш а ћутиш.

Пола не слушам
а пола те не разумем.
Толике књиге, историја,
писанија о теби, говоранција

а ти... немаш шта да кажеш.
Дишеш и ћутиш.

Тешка си некако са тим свећама,
полијелејима, чирацима, кандилима...
Имаш ли ти струју?
Лакше је са струјом,
притиснеш дугме и светлиш.
Теби цео живот прође у паљењу свећа,
мирису воска, тамјана,
заболеше ме очи и ноздрве од тебе.

Повео бих те
кад бих те видео
али се не видиш.
Седиш вековима у мраку
а кажеш да си у светлу и да сијаш.
Ја те богами не видим,
цаба ти свеће.

Повео бих те ја,
сестро Метохијо,
на крај света бих те повео

али не могу ни да те додирнем,
за руку ухватим,
цела си некако...
...од неба.

Чини ми се, видим те,
ал ми кроз тебе увек прође рука.
Па како мислиш да те поведем ако те
нема?

Ајде молим те, ево сада ми овде
пред целим земаљским шаром објасни:
нема те а тешка си,
ћутиш а казујеш.

Цео живот ми због тебе прође у питању:
- Да одем или да останем?
Да одем сам или са тобом?
Најбоље би било да ти одеш од мене.
Било би ми лакше.
Могао бих све што може
сваки човек на овој планети;
отишао у свет, плакао и кукао за тобом,
седео у топлој соби и сетио те се
око првих вести на телевизији,

догодине... Тада бих те се сетио.
Сваке године – догодине.
И песму бих ти написао,
можда и награду добио,
ниси ти мени било ко.
Славом бих се овенчао
а не бих морао да те водим са собом,
кроз векове.

Овако,
сваки пут пред неки пут,
појавиш се Метохијо
однекуд,
да ми покажеш
шта ми је пут.

РАЗГОВОР СА СВЕТОМ НЕДЕЉОМ

Најпре си Ти сишла са небеса
мајчице моје душе
Света Недељице,
благости и утешитељице.
Било је то, не тако давно,
1371. лета господњег.

Не прође дуго затим,
неколико каменчића калдрме
испод твојих двери,
дођох на овај свет и ја
1971. лета господњег.

И тако смо нас две заједно живеле.

Боже, колико сам пута
пала пред тобом, подерала колена
јурила од твог прага до краја улице,

песме певала, спремала приредбе,
маштала и сневала под твојим окриљем,
а ти си стајала
непомична,
камена,
нема
и била моје чување.

Колико сам дудиња појела
на грани твог дрвета
јер сам желела
да видим више
од онога колико су очи виделе.
Жедна сам била
моја Недељице
и, тако жедна,
кренула у свет.

Ја нисам била ту
да те заштитим
док су ти иконе гореле,
нисам била ту

да те придигнем
кад су ти уздрмали темеље,
мене су светске заблуде мучиле.
Али твоје ћутање је било гласније,
мајчице моје душе,
благости и утешитељице.

Прошао је, моја Недељице,
до нашег поновног сусрета
читав један грцајући век.
А ти си чекала
непомична
камена
нема
и била моје чување.

А онда се 2017. лета господњег
благодат са неба поново спустила
добих благослов и на дар кључеве,
постадох твоје
овоземаљско чување.

И ја сам знала
да то није обичан кључ,
да то нису обичне двери
и да овај свет, моја Недељице
нигде није душом и срцем
толико простран и велики
као са места
одакле долазиш.

МОЈ МИЛУТИНЕ

Мој Милутине
била сам ти до Љевишке.
Сама је.

Ту, преко пута „ока зенице”
стоји нека барака
пластична.
Какво је време такве су зидине
све је пластично,
мој Милутине.

И неки људи
са чудним капама
на раменима им висе ознаке
нечуј говоре.
Какво је време такви су језици,
све је немушто,
мој Милутине.

Траже да кажем
име, презиме,
ко сам,
где живим,
куда сам кренула,
шта ћу у цркву?
Гасе ми кандила.

Мој Милутине...
Зар да за причест
пишем захтеве
плаћам молитве
да сузу испустим
на свој зид плача
дозволу тражим
за своје корене?

Пролазе
нељуди крај твоје „зенице”
ни да се окрену
да се прекрсте.
Ништа им свето
крај ове светиње
коју

обична барака од пластике
чува
и смеје се.

Барака слободна,
Љевишка везана
жицом кроз вене
христоносних векова,
стоји и чека
Васкрс времена

Сама је
мој Милутине,
Велики.

МОЈ ДУШАНЕ

Царе Душане,
самодршче,
владару,
законодавче,
ратниче.

Ту где си столовао
и земљом ходио
сада две
старице погнуте
држећи се под руку
пролазе.

Тихо је...
Чују се само
капи Бистрице
гроб ти у Архангелима умивају
јутрима
која свићу

свићу

свићу...

Ал` време је јалово

мој царе Душане

Силни.

ДОБРИ МОЈ

Патријарху Павлу

Говорио си
црква је као кандило.
Уље у чаши је народ.
Без уља, кандило не може да светли.
Говорио си
а ми смо били слепи,
и слепи смо
Добри мој.

Говорио си
не судите о људима
пре него што сами покажу шта су.
Говорио си
а ми смо судили
свему и у свакоме часу
и судимо
Добри мој.

Говорио си
останите, ово је ваша Света земља,
нама у одлажењу прође читав век.
Говорио си,
ал` одрекли смо се сваког педља
и нема нас
Добри мој.

Понекад седнем
у двориште цркве Светог Ђорђа
да чујем нечујно,
видим невидиво,
да ходам стопама куда си ти ходио.
Призрен још увек на тебе мирише,
као све ми требаш
Добри мој.

СВЕТИ ВАСИЛИЈЕ

Свети Василије,
Ти који носиш молитвене одежде
и божју љубав
ко срму везену,
коме је слово
дар који дарује,
Ти који живот озориш
кад стопалима
земљу дотакнеш
и нас у њој.

Опрости
свети Василије
ово време кушано,
управи неправедне
светске робове,
заведене и пристрасне,
горде и бездане,
славољубиве и завидне,
звери и гмизавце.

Опрости онима
којима име Твоје
из устију извире,
који се Тобом куну
а мисли им Јудине,
који те дозивају
тек тако,
из навике,
а језиком оставе пустош.

Помилуј
свети Василије
душе трулежне
и васкрсни
да спознамо
љубави заповест.

СВЕТА ПЕТКА

Не носим ја
Тебе око врата,
носиш Ти мене,
Благодатна,
и све моје
изговорене речи,
мисли и дрхтаје,
моје молитве
за живе земно
и живе небесно,
и све оно што
пре и после мене траје
што су
очи виделе
зеницом или душом,
рука дотакла
вољом или длановима,
све што се из мог срца

разлило по васиони
и вековима.
И све то
у малу икону стаје
коју носим,
као благословени ланчић
око врата,
а у ствари
носиш Ти мене
Благодатна,
Мати преподобна
Света Петко.

*Carlos
Munoz*

МИТРОПОЛИТУ АМФИЛОХИЈУ

Сита бих се испричала с тобом
Владико
на свакој литургији коју си служио.

Ти пред олтаром
ја за певницом
служиш –
- одговарам,
фреске се радују,
сунце кроз окна провирује,
трепере кандила,
мешкољи се мирис тамјана,
молитва отвара двери
на путу ка вечности.

Стојиш
поред мене
у одежди боје пурпура
на срцу панагија

погледаш ме
а благослов се већ спустио
на моју душу.

Небеска литургија.

У њеном слову
сви смо једно
чак и кад речи
међу нама нема.

И тако...
сити би се испричали
на свакој служби
Ти и ја
мој Владико.

НИСМО ТЕ ДОСТОЈНИ

Нисмо те достојни, Господе!
Остависмо те рођеног
и заборависмо Твоје васкрснуће.
Узесмо по делић благодати
и гле,
не знамо шта би са њим.
Мислисмо – трајаће Твој огањ у векове
и бићеш увек ту,
бићеш жив -
- али како без васкрснућа?

Мој Господе,
опрости нама, обичним мирјанима,
који живе онако како Ти заповедаш,
чисте душе и срца кренули смо на пут,
ходајући
као што си ходао Ти,
од рођења до распећа.
Напунисмо манастире, цркве и

црквишта
једно и заједно, ко хлебна нафора,
и стигосмо, тек да нас приметиш,
помилујеш
закрилиш
заштитиш,
тек што нас додирну рука Твоје
благости-
- закукасмо!
Ноге отежале
одоше некуд,
саме,
поред живог извора.

Остадосмо жедни Господе
вина из причешћа,
умивања миропомазањем,
речи литургијске,
верујућих душа.
Жедни смо Господе твоје љубави,
али, како без Васкрнућа?

Већ смо кажњени мој Господе
овим светским миром и страхом.

Остависмо те
као што мајка колевку оставља.
Ми више нисмо Твоји људи.
Не чујемо реч
јер смо стали
а на Твом путу стајања нема.
Послушни,
преплашени,
правдамо страх бригом
која није од овога света,
у Твојој љубави бриге нема.

Опрости Господе
погордисмо се Тобом.
Учинио нам се за трен да смо велики,
у ствари је већа свака влат траве,
кап росе,
мрав
и све што живи и дише
на овој васиони
а створила је Твоја рука
веће је од нас,
гордости,

сујете и страха
у које смо пали
и не дозволисмо да Васкрснеш у нама.

Опрости
мој Господе,
нисмо Те достојни.

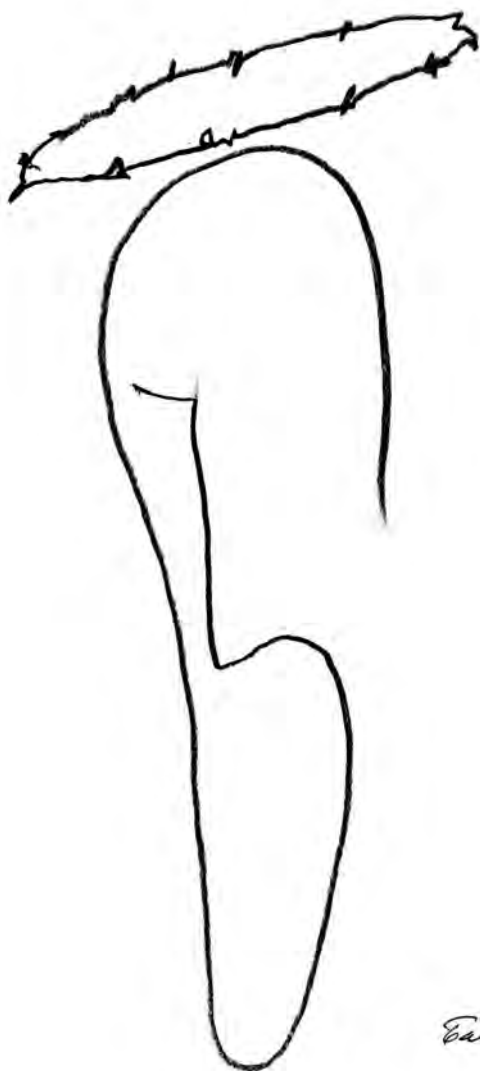
КАО НИШТА БЕЗ ЉУБАВИ

Видела сам веру,
ходала је испред Тебе
када си одшкринуо старе саборне
двери.

Разливена по земљи
остала
да о љубави збори
тамо где љубав
као пчелама полен фали,
тамо где смо сви
као ништа без љубави
и где без саћа нема трајања.

И видела сам кап
како пада на ливаду цвећа
када су се одшкринуле старе саборне
двери.

Бујање се разбујало
тамо где душа није ограђено

Edwin M. M. M.

парче неба под којим стојим
а снага
као плаветнило фали,
тамо где смо сви
као ништа без љубави
и где без колевки нема нам трајања.

И видела сам зрак
који је осветљавао пут
када су се одшкринуле старе саборне
двери.

Погледу се повратио вид
тамо где очи не живе
онолико колико гледају,
распукла се светлост
у мраку где нам светлости фали,
тамо где смо сви
као ништа без љубави
и где без рађања нема трајања.

ТВОЈА РУКА

Ако икада моја реч
постане корито душе
и у претакању
на неплод кане.

Ако ми поглед
постане оквир вида
држећи се
за слеповид.

Ако моја памет
постане омеђани ум
у незнању
помућен.

Ако стрепња
постане владарка срца ми
а душа јектичаво
почне да лута.

Молим те Господе,
у таквом трену,
учини да помилује ме
смирена рука
Твоја.

МОЛИТВА

Одвежи Богородице
ове жице
које нам душу
вежу и затежу
од Љевишке,
преко Дечана,
Грачанице,
покропи нас
трошне и трулежне
Твојим милосрђем
и вером Пречисте
усели Сина свог
у нас
оковане
својом заблудом.

ПОМИРИ ГОСПОДЕ

На уснама мир
у срцу рат
у души трепет.
Помири Господе.

ВЕКОВИ ИЗМЕЂУ НАС

И неста сво моје смућење
Онда кад одшкринух твоје двери
Душице кандила мога сва
Богородице Љевишко
Ти и ја
И векови између нас.

Сливале су се речи из ока
Удисала сам светлост мермерног тла
Чело ми мирис фресака засек'о
Богородице Љевишко
Ти и ја
И векови између нас.

Примакох зенице твоје лицу
Слушала сам те како дишеш
Напоњу је септембар квасио жицу
Богородице Љевишко
Ти и ја
И векови између нас.

Пред тобом су трошне страсти и слава
Из душе отклањаш незнање зла
Освестила си ме као рођење
Богородице Љевишко
Ти и ја
И векови између нас.

Опрости што су ти бедеми снени
Опрости што си остала сама
Опрости пролазности у мени
Богородице Љевишко
Ти и ја
И векови између нас.

Узвишеност ме је твоја дотакла
И тако ћутећи све сам ти рекла
Добротом својом мрак си размакла
Богородице Љевишко
Ти и ја
И векови између нас.

Испуних своју душу тобом
У царском граду срменог сна
Трајем, јер трајеш под овим сводом
Богородице Љевишко
Ти и ја
И векови између нас.

ПРАСКВИЦА

Нежна зора твоје зидине умива,
небески дарови са јутром силазе,
пчеле медоносне у меденом саћу
рађају живот, анђели те мазе.

Мирис прасака шири се до мора,
капљице извора на ветру танцују,
с пергамента поскакују слова,
из кулице звуци појања се чују.

Књиге староставне беседе и зборе,
крст цара Душана у теби се злати,
из Високих Дечана, ту у твоје дворе,
да Бога сачува, веру да поврати.

Димитрије Даскал Светој је Тројици
даривао душу фрескама божанским,
Аспиоти Никола у Светом Николи
иконописао иконостас златни.

Хтели су да твоје знање и сећање
похлепни недуси сатру и да згазе,
ти си стајала као све светиње
и остала чувар православне стазе.

Са овог је места, где ти песму пишем,
кћи Лазара, Јелена, гледала у море,
своме сину Балши даривала завет,
да српске остану Паштровске горе.

Док у теби ћутим као Јегор стари,
треперим и дрхтим душицом кандила,
молитва твоја кроз сузу ми кану
да веру утврди, Прасквице премила.

Звездице са неба слећу на звонике,
ти штитиш векове и чуваш времена
и док вече преко винограда пада,
урањаш у вечност, Прасквице медена.

ГРАДИШТЕ

Три су ме душе дозивале к себи,
кораџи водили ту где срџе иште,
попех се на мало брдо изнад мора
и угледах тебе прелепо Градиште.

Поздрави ме најпре наш Светитељ Сава
и даде ми први српски буквар стари,
да изучим слова, да проучим књиге
и да свако слово веру ми подари.

Те ја кренух даље с букваром у руџи
и угледах; Свети Никола беседи,
целивах му руку, Он благослов даде
нада у спасење да никад не бледи.

Задрхтало лишће, посуло се цвеће,
узаним путељком стигох у висине
а на самом врху, под бескрајем плавим
стајаше лепота, Царица Тишине.

И ту стадох... ћутах... у молитви душа.
Благодатна мати на свему ти хвала,
што стајаш крај Тебе покривена небом,
препуна љубави коју си уткала.

Три су ме душе дозивале к себи
на маленом брду, где се рађа зора,
ја затворих очи и оставих време,
у Градишту тихом, изнад плавог мора.

СВЕТА ТРОЈИЦА

Хтели су Будвани цркву да саграде
писали су писма, тражили дозволе,
истрајношћу, снагом, љубављу и вером
подигоше храм свој да се Богу моле.

Шест година дугих зидала се црква
крај зидина морских будванскога града,
шибале је буре, злобиви недуси,
ал` су биле јаче и вера и нада.

Чекао је народ кућу своје душе
да у њој сачува образ часног лица
и кад бѐ готова, голуб на њу стаде,
ускликнуше људи – Света је Тројица!

Од тога времена до данашњих дана
Света Тројица усред Старог града
отмена и тиха, верни народ чува
са њим рађа, воли, крштава и страда.

Отворених двери призива нас к себи,
лепотом фресака срца наша блажи
а кад вече падне, шапуће са морем
и стамено стоји на духовној стражи.

ДУШАН СИЛНИ

У Призрену, царском граду,
Краљ Милутин књигу пише
поред њега седи Душан
гледа деду и уздише.

Упита га благи старац:
- Шта је теби, чедо моје
што уздишеш тако тихо,
какве ли су бриге твоје?

- Деда драги, мили краљу
остављаш ми Грачаницу,
Љевиш цркву, Скопље, Скадар,
Зету, Рашку, Студеницу.

Приморје и виногорја
реке, шуме, и лепоту
Метохију, све то мени
заветујеш у животу.

Остављаш ми царске дворе
и богатства и дивоту
ал' највише драги деда
благодарим за доброту.

Милутину, великоме,
брада дрхти, суза кану
узе руку младог принца
завет даде свом Душану:

- То што древно некад беше
чувај завек чедо моје
и запамти, све што имаш
Божије је, није твоје.

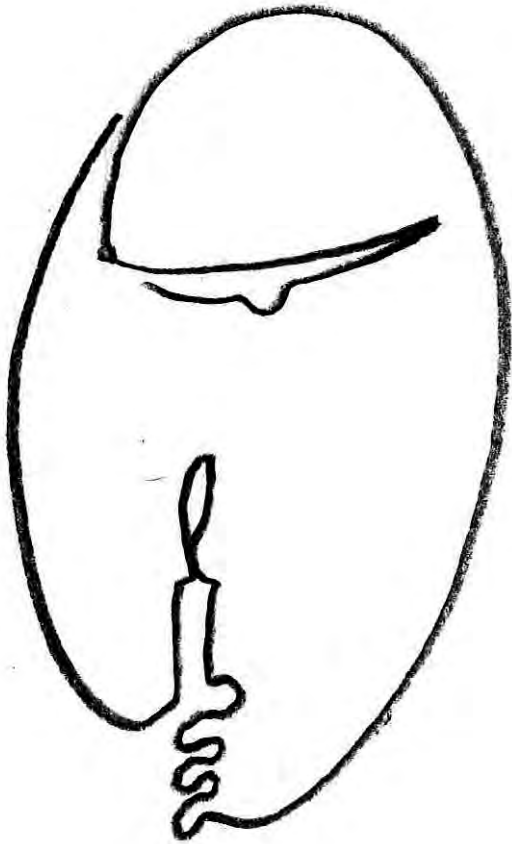
Буди храбар, одан буди
цркви, вери и племену
цвету, травки, мраву, њиви
и извору и камену.

Уједини српске земље
и остави своме роду,
и народу честитоме
православље и слободу.

Загрлила мала рука
свога деду Милутина
а у срцу пробуди се
Немањића снага њина.

У Призрену, царском граду,
деду љуби једно дете
тако Душан поста Силни
усред српске земље свете.

ПРЕЦИ

Fetus murini

ДУША

Пустила сам душу
да прошета
и обиђе
све оне душе које познаје
па кад се врати да ми јави
причају ли душе о телу
као што тела
причају о души.
И ево, нема је...
Негде се удушила.
Мора да је пронашла своју душу.
А ми, тела,
наћићемо већ неко тело
ћосаво,
без душе.
То се увек дешава
када пустиш своју душу
далеко,
далеко
од себе.

ЛОЗА

Водила су ме сећања
калдрмом.
Ходала сам очију затворених
из страха да поглед
не разнесе утробу, мислећи
да ничега што лучи
и дише
на кућном згаришту
нема.

Боже,
како си треперила
кад смо се среле.

По твојим листовима,
као по старом призренском ћилиму,
капало је септембарско сунце
и на њему су безглаво
гроздови плесали,

листови су се лелујаво кикотали,
небо је замирисало на живот,
чокотио се чокот.

Обгрлила сам твоје оболеле гране,
онако како се обгрљује неко ко ти је све,
на месту на коме је све
било згариште.
Стајале смо тако
нас две,
обгрљене око љубави.

Капци су пустили
вид да види,
душа је чула шапат
уморне старице.

Гранама си ме пропитивала.
Причала сам ти
о нашим животима;
како смо израсли тако јаки
јер смо твоје сокове сисали
и јели сарме од твога лишћа.

Смејале смо се
заједно,
обгрљене око љубави.

Гроздови су умирили плес,
сунце се покрило
небом изнад Призрена,
нека тишина
у боји вина се по нама прелила.
Гледала си ме, као дете,
и ја сам те
спустила на земљу да спаваш.

Тебе,
која си знала моје незнање
да ћу се вратити
и која си чекала да дођем
па да се поново
родиш.

ПА ДА НАЗДРАВИМО

Па да наздравимо,
сад кад смо се обукли у плахте,
крљушти,
у крволочне импланте,
недосањани сан.

Па да наздравимо
за изглодане стабљике,
бљутаву медовину,
израсле дупле репове на крмадима
и змијска поља немушта.

Па да наздравимо,
за заустављене кораке,
за глиб на ципелама лутачицама,
хумке и брежуљке
зазидане да се не појави клизиште
времена,
за опела опевана ћутањем
и иконе са улазницама.

Па да наздравимо,
жеже у грлу
и удара у главу генетика ко вино
али,
на добром сам путу
да останем глобално трезвена
и сад је највећи проблем
- како изгледам?
Церемонија ништавила.

Да уста развучем
у грохот гуменог лица
недра испипана погледима подигнем,
кукове наместим у вапај и мољење
и пређем штиклама
преко векова
и постова,
омрсим се греховима,
пљунем у семе нерода,
сад могу како хоћу,
сад кад сам јалова
јер, никада ближа нисам била
нечему,
чему треба да наздравим.

ПОНОВО ТЕ ТУКУ

Земљо,
поново те туку.
Капи муке са повређене главе
падају на родину
а ми се завукли
у мишју рупу
ћутимо.

Па да смо мишеви макар
било би нас више
истрчали би на мирис сира,
глодали замку,
цијукали у мишоловци,
нешто би чинили,
звали би се људи!

Земљо,
поново те туку
а ми се правимо луди.
Ни крика,

ни јаука,
ни вука,
само божурови круне.

ПЕРО ПРОМРЗЛЕ ПТИЦЕ

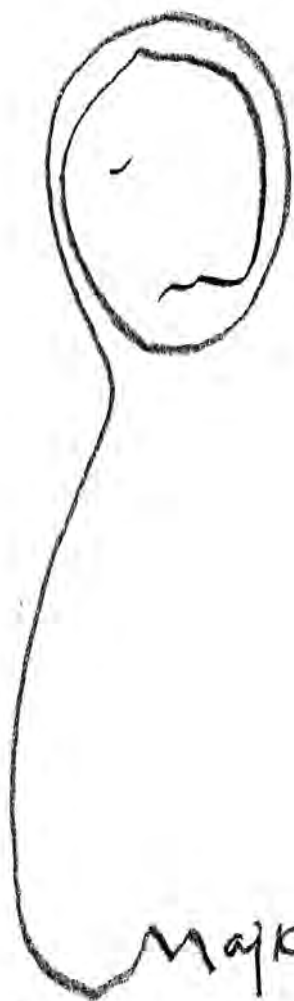
-мајци-

Кад смо се задњи пут среле
седеле смо заједно у Кнез Михаиловој,
на клупи
преко пута Југословенске књиге.

Држала сам те за руку
и причла о Будви
у коју сам отишла да живим.

Миловала сам
нежно перо промрзле птице
на топлом београдском сунцу,
са ранама
од бромила хемиотерапија.

Осмехвала си се
снагом Феникса
носећи на својим крилима

Fatma Nurut

много већу патњу и бол
од чије тежине даље
ниси могла
да летиш.

Имала си на себи
јакну од шушкавца
која те је штитила од ветра
и држала на земљу
тебе,
перо промрзле птице.

Годинама призивам сећање,
да ли си ми нешто казала
тог октобарског дана
у Кнез Михаиловој
или смо само ћутале.

Када смо спустили у бескрај
тебе,
перо промрзле птице,
и када си се винула
новим,

небеским крилима
ношена ветром богова,
понела сам са собом
јакну од шушкавца
коју си носила,
да ме држи
на земљи.

ШУМА

Рађала шума шуму
у нешумљу,
тамо где се шума с муком шумила
на земљу камену,
где су вукови на пањевима
своје чељусти оштрили
а косови летећи канџе скривали,
израсле,
распуцале,
заноктичавиле.

Трава ко људи ниска,
газљива,
повије се па се у трену усправи,
гамижу по њој
блавори, поскоци,
јуре шакали,
ал' нигде шума
у овој нешуми.

До једног јутра
када се
с муком човечице породи
семе што паде на неплод од камена
и живот проклија.

Сви су викали: „Упомоћ,
шума нам пустош пошуми!
Пустите коров нека изникне
и додолите кише киселе,
штакорима корење стабла предајте!
Шта ће нам шуме!?”

Ал’ шуме не чувши скрнавље погано,
трајањем шумиле,
за спасење од неродске похаре
и душе похаре
на људском тлу.

ЖЕТЕОЦИ

Старо Грацко, 1999. година

Можда,
да у том врелом дану
сунце није својим додирима будило
класје
и да нису заједно
плесали по пољу благородном...

Била је врелина
и мир,
чуо се само дрхтај
омамљених влати
у загрљају зрака,
посуо се златни прах
са неба
у недоглед,
спојила се душа.
Казивали су стари да тако изгледа
Земљани хоризонт.

Можда,
да четрнаест ознојених мушких
мишица
није у земљу урањало своја уморна
стопала
ил` да су макар знали
да кад зној капље
капље златни прах,
и да им се жито није толико
радовало
и житило,
житило,
житило...

Да су те земљо, родино
само мало мање волели,
можда би сада
у кући рањало.

Ал` Бог не бира
кад посипа љубав.

ПАПУЧЕ

(Бојник, 1942)

-Мамо, не ме буди, још ми се спије!

-Ће спијеш сине, побрго, нађи ги папуче!

Јутро је,

излазимо сви из куће.

У дворишту фебруарски мраз сече,
белина,

ушао снег у беоњаче,

трепавице мрзну,

урлици помешани са северцем хуче.

Ударају нас кундаком по леђима и
гурају

залеђене зенице не питају ништа,

ћуте...

Бојник у мраку

а тек је почело да свиће,

остало под стрехом малено куче.

Estimote Muzant

- Мамо гладан сам!

-Једи снег, мајкино!

Млађи брат на сиси

не плаче,

не гуче.

Доручкујем мрвице са неба

бесни нас Бугарин туче.

Мајка се спотиче,

осећам, из груди падају у моје грло

две, три капи помешане са пахуљама...

сит сам,

мајчино млеко је вруће.

Модре прсти

на левој босој нози, без папуче,

иде колона,

пролазимо поред спаљене куће.

Чардаци горе, чују се крици,

на трен је од ватре постало топло,

а у ушима се мрзну јауци.

Природа ћути

јер, тек је почело да свиће.

Крволочне чељусти ропћу
на нас седамсто
поређаних у врсту,
мирних, као да не чујемо буку,
крв је боје снега у њиховим очима
„Мамо, боли ме, не ми стежи толико
руку“.

И видим
низ образе јој се пахуља топи,
на сиси млађи брат
нит плаче,
нит гуче.
Чује се метак из цеви,
кренуо на пут ка слободи.
„Сине – викну ми-
ће се смрзнеш без леве папуче“.

ПУЖ СЛУЗАВИ

Хеј,
Може ли та историја мало спорије?

Ја сам пуж слузави,
вирим сакривен у ливади,
носим кућицу на леђима
чак и кад је немам
и не могу да стигнем
ове догађаје на точковима.
Тешко се померам
са једног, на други крај света,
са једног, на други крај века.
Слуз испуштам,
волео бих да запамтим
ко сам и одакле долазим,
можда се вратим.

Па,
рекох,
ако би та историја на тренутак застала,

да се исправим,
кућицу поправим,
пипке протрљам,
очи ка небу отворим,
чула повратим.
Да се окренем и видим
куда пролазим,
саберем се и оплодим,
покупим све што успут изгубим
и кренем... корак по корак,
ако стигнем.

Можда се вратим...

Хеј, може ли та историја мало спорије?

ПОНУДА

Сваки пут
кад угледам натпис
„Кућа на продају”
видим човека који се продаје.
Каже - „Добио сам понуду
која се не одбија -
-напокон ћу имати мир”.
Благосиљај ове што су те купили.
Спасише те!
Парају небо звона Грачаничка.
Добро је кад знаш
да ниси скупљи
од понуде
која се не одбија.

ЦРВИ

По гробовима
црви се излегли
из праха предака
јер
нас нема...
Духови,
неодбегли
у ропство слободе,
тело дозивали,
јер дух тело тражи,
и чекали
чекали
чекали,
да се окуће,
да трају,
да васкрсну
али
нас нема...
у црве се уселили.

И тако
била сам ономад
да гране разгрнем,
свећу запалим
јер ме стид
од мемле
од корова
од непостојања
од црва излеглих
из праха предака.

Кад
нас нема
а црва има
и смеју се
смеју
смеју.

СИРОМАШНО БОГАТО ВРЕМЕ

Како је сиромашно
ово богато време,
ово изобиље
изговорених лажи
надохват руке
хладне,
храпаве,
недодирне
за причест и нафору,
тамо где је требало да направе
једно мало место под мишком
за загрљај.

Како је сиромашно
ово богато време
за ходајуће по веровању
као по ивици слане воде
која увек изнова отвара
рану на стопалима
која знају пут.

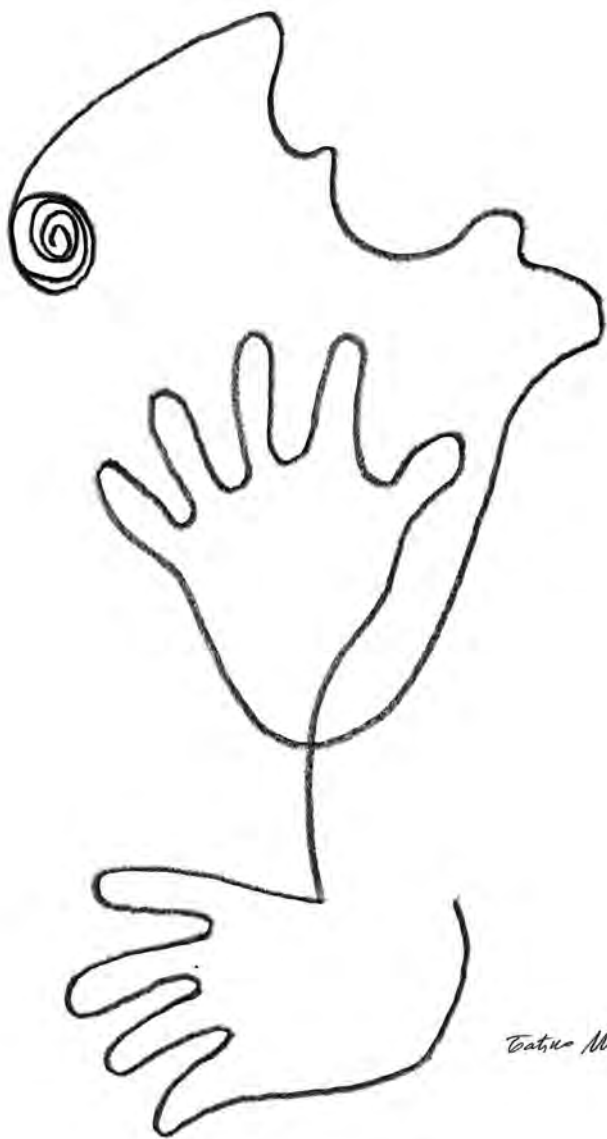
Море испошћено
од изобиља,
од немира у ћутању
без речи и смеха.

Тајну
препричавају рибице у мору.
Оне свакако не говоре нашим језиком,
богатим,
заустављеним у грленој јагоди.

Уморно је ово
сиромашно богато време
од раскошних тоалета
и хиљаду пресвлачења
истог лица.

Истина је увек имала
само једну хаљину.
Немогуће је све испратити
Обичним очима
које копајући траже срце
да сахне време
и створи вечност.

ТРЕНУЦИ

Teodoro Murguía

МИСАО КОЈА ТРЧИ

Трчи мисао,
храмљем ја за њом.
Стигни ме! – смеје се.
Не могу – одговарам,
бржа си од мојих година.

Трчи мисао,
храмљем ја за њом.
Између нас се спустила реч
да нас веже
у мир.

ЗАРОБЉЕНА РЕЧ

Када бих умела да говорим,
умела бих и да кажем.

Овако,
сече ме
заробљена реч.

РОПТАВИ ДУХ

Ропће,
ропће,
ропће
и постаде ропче
сопственог роптања
велики роптави дух.

ЗВЕР

Човек је често
гладна звер.
У гневу,
раздражљивости,
и угођаја
не види замку
у којој је улов сопственог улова.

Човек, биће
Божанског лика,
живуцка свој живот
по мери
обичне звери.

ПРАХ

Заустави
откуцаје на зиду,
сачекај
да се сакупи време
па га проспи
као вино
кад земљу кропиш,
прахом помири
душу
и небо.

ОСВАЈАЊЕ ПРОСТРАНСТВА

Покрила сам бирсама
свој чун.
Сада ми камење и стреле
не могу ништа.

Освајање пространства.

Једино,
ако ме преврне талас,
тонућу брже
ка дну.

ЛЕПА ПЕСМА

Написала сам песму,
лепу песму,
убрзо затим и другу
а потом је дошла и трећа.

Песма
никада и никуда
не иде сама
кад је наше мисли
пусте из главе
у шетњу
ка вечности.

ПЛАВО

Пучинам сновима
кормиларим мислима,
плаво размишљаам.

РУКЕ

Већ неко време
боле ме руке.
Уплашена сам.
Пишем рукама.

Шта ће бити
ако ме једног дана
заболи душа?

Estimé Muzant

ОБИЧНА РЕЧ

Једнога дана је једна реч
изашла из свог малог срца
да прошета
по променади говора.

Обична,
румена,
здрава реч.

Сретале су је друге речи
држећи се руку под руку
у реченицу.
Гледајући је
испод сугласника,
говориле су:
-„Ју, како обична реч!
Без епитета, симбола, метафора,
без најновијег модела везника,
нема ни малог пса прилога

ненашминкана страним акцентима,
тако румена...”

Слушала их обична,
румена,
здрава реч
и уплашена
светским сјајем израза
вратила се
у своје мало срце.

У РИТМУ МОРА

Црви, шкољке,
ракови и крабе
крију се у песку
у својим скровиштима.
За време осеке
шапућу ил` ћуте
чекајући
да се појави плима
да би изашли
из свога двора,
бића која живе
у ритму
дна мора.

ПОТКИВАЧ

Ексер пролази
кроз рожнати део
копита.

Коњ ћути
и посматра
привезан
уларом за греду.

Поткивач зна
да нешто није у реду
по начину
на који коњ гази.
Нервозан,
шиба стару животињу
и младог шегрта,
баца клешта, чекић,
јеге за обраду копита.

Коњ га посматра.
У њему је
коњска снага.

О СЛОБОДИ

Једном ме је
увредила слобода
слободно узнемиравајући
моју слободу
својом слободом
да буде слободна
и да ми слободно каже
како је слобда коју носим
неслободна.

Слободно сам је затворила.

Није слобода за свакога
помислих
слободна.

ПОНОЋ

Поноћ.

Не долази мисао за сан.

Крволочни комарац
пљује сок у уво
кидајући машту.

Машта се необуздано кикоће
и мили
тамо где је остала
ума празнина.

Ум је повео срце
у бескрајну нигдину.

Пролази поноћ,
додирујем тиркизну тишину.

Немир у миру
још жив.

Edgar Muevit

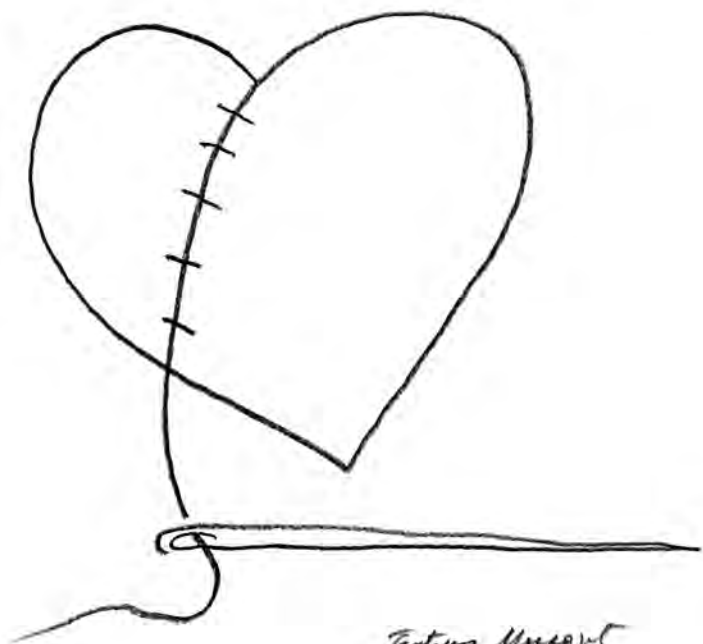
ЋУТИМ ПУТУЈУЋИ

Ћутим путујући
често
не видећи пут.

Саплићући се о реч,
душу помутим.

Затим,
погнуте главе
гледјући у небо,
путујући ћутим.

MECTO

Estas Muxant

НАШЕ МЕСТО

Једном сам,
док смо седели на нашем месту,
које се налази
на месту које није наше,
озарена
капајућим сунцем,
трчала по пространству
Твојих зеница.

Кажу да тако изгледа љубав.

Она,
као и вода,
увек нађе пут.

СРЦЕ

Када бих на улици
случајно пронашла
једно мало, промрзло срце
које је некоме
испало из цепа
ставила бих га у свој цеп
да му изнова топло буде.

На топлоти се тела шире.

Оно би се башкарило
и порасло.
Закрило би ме љубављу
и ставило у свој цеп
да ме од промрзлина чува.

Будите пажљиви кад претресате
цепове своје душе,
можда се догоди
да вам испадне срце.

РОМАН ОДБАЧЕНИХ ОСЕЋАЊА

Да сам сачувала
све изгужване папирџе
сада бих имала
роман одбачених осећања.

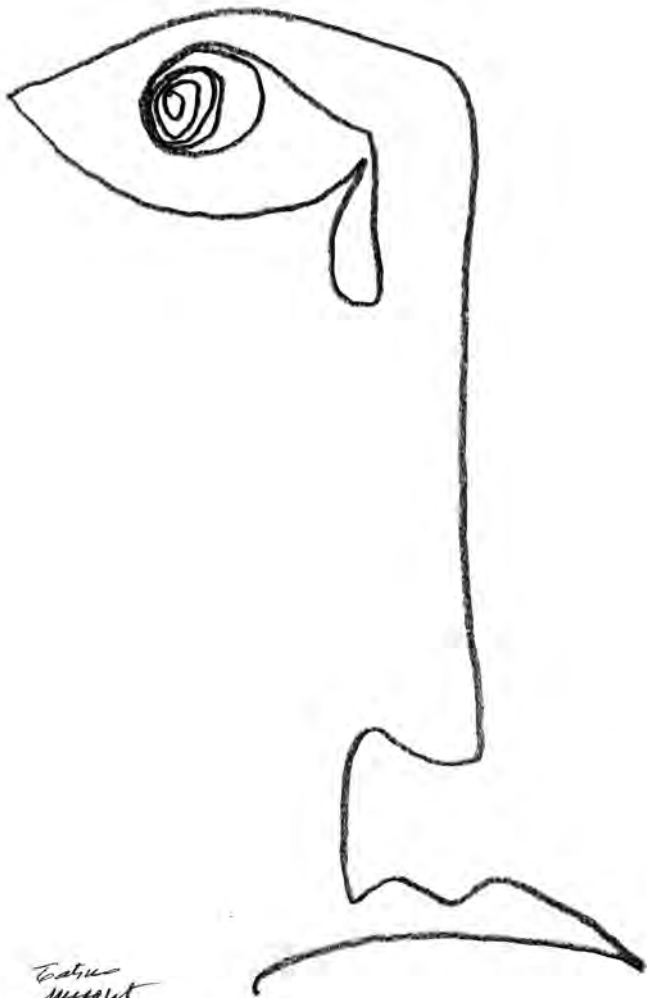
Овако,
лутам по рециклираним
контејнерима
тражећи
трепавице које су испале.

ГЕНИСАРЕТСКО ЈЕЗЕРО

Пакала сам,
сва со је изашла из мене.
Окупана њоме
као сопственим преображењем
осетих жеђ.

Појвио си се,
онако како се обично појављујеш,
непојавно
на степеништу испод липе,
листови су ослушкивали
подрхтавање неба.

Принео си воду
са мирисом спаљених векова.
Кап постаде
Генисаретско језеро моје жеђи.

E. G. Messier

МОРЕ

Срце је моје ко стара напукла амфора
скупљало сузе и капљице морских
таласа
и више места нема, до врха пуно је све
живот те понекад шалом тишине огрне.

Извини море, прича је била другачија
мене је твоја плава боја заблудела
ал' превише речи као о хриди да удара,
и бура је страх од нових погледа
саткала.

Немаш ти ништа с тим моје море
широко
само сам уморна, већ дуго роним
дубоко
пучина бескрајем тако мами човека,
ал' ипак пловимо ка обали која нас чека.

ШИРА

Сретнем понекад
у ово доба јесени
у себи траг,
који си оставио
и питам се - шта ћу с њим?

Траг
који никада није порастао
до цепкања паприка за ајвар
или печења ракије у јесен,
који никада није постао
плод између,
плод испод,
плод поред
и вино...

Између нас је
остала да пупи
шира,

слатка и лепљива,
опијена и омамљена,
за све прилике
које су се ређале
а нису рађале
плод.

Остало је лишће винове лозе
које је падало по нама
док си ме љубио
у јесен,
када се обично љуби,
и степенице
на којима сам стајала
жедна.

Мирисала је калдрма
онако како обично мирише прошлост
кад по њој ходаш.
Рекао си да су
векови свуда
и да је довољно
да памтим.

Земља је била врела
од одлазећег лета,
пили смо гроздове Метоха,
пуцали су и распрскавали се
под језиком истине
којим смо ћугали
и смејали се
и наш смех их је претварао
у слаткост
и питко.

Послуживао је септембар
своје ђаконије,
ваздух се хладио,
само су кестенови
цврчали на жару лепећи се за непце
крваво од шире.

Дрхтала је кожа
од ветра
и ноћи.

Држао си за руку
мене, ратницу
док сам се борила
да поједем врео кестен,
а ти си се борио
да из твојих очију
не испадне мој поглед
јер,
негде је
у нагарављеном времену
требало оставити траг...

ОЧИ

Гледали смо у истом правцу
Ти у моје
Ја у твоје очи
И дуго,
Причали о свему
Загледани.

ЧЕТВРТ ВЕКА

Једемо исти пасуљ
мој скуван на води,
твој са ребарцима
и тако четврт века.

У истој кади
истом температуром воде
за коју кажеш да је врела
(мени је то хладно)
додирујемо кожу,
у истој стакленој чаши
стоје две различите
четкице за зубе,
пред истим огледалом
рекао си ми
да нисам изборана
а ја, да ниси оседео,
то су били изговори
суштина је - умазано огледало,
чистоћа је пола здравља,

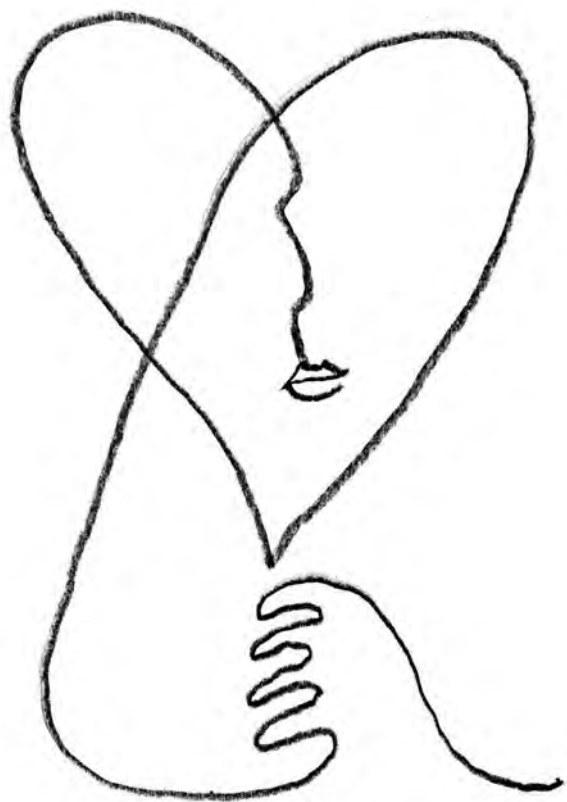
постоје приоритети
и тако
четврт века.

У истој књизи
подвучени различити цитати,
на зидним сликама
доминира прљаво розе,
(теби је то индиго),
у аугу
слушамо различите песме,
у истом локалу
„моје место” је на два супротне стране,
пијемо исто пиво
различитих произвођача
и тако
четврт века.

Понекад одсањамо исти сан
сановник је крив
за другачије тумачење,
гледајући исти филм
плачемо

на различитим минутима
филмске траке,
неретко изговоримо
исту реченицу,
логички акценти се
не подударају,
имамо исту децу
и истог папагаја,
зовемо их како хоћемо,
углавном различито,
и тако
четврт века.

И тако
не стигосмо да се упознамо
у ових четврт века
колико се знамо
а Христос посреди нас.

Eatua Mucord

ПРОСТО КАО ЉУБАВ

Ти много тога умеш
и много тога не умеш
али ја све то што ти умеш
или не умеш
умем да умем
и тако изгледа да то што ти не умеш
заиста умеш
и ето нама љубави.

Ти много тога што умеш
учиниш да ја не умем да умем
затим ја умем
да твоје умем претворим у не умем
и ето нама љубави.

Ти много тога
што ја нисам умела да умем
откријеш својим умем

и тебе то потврђује
као особу која много тога уме
и много тога не уме
а мени је то довољно
и ето нама љубави.

НЕКИМ ЧУДОМ

Једном ме је ујела анаконда
И болело је као кад уједе анаконда
У њој сам преплашеног блавора видела
И неким чудом
Остадох жива.

Једном ме је убола црна удовица
И болело је као кад убоде црна удовица
у њој сам напуштеног кућног паука
видела
И неким чудом
Остадох жива.

Једном ме је угризла ајкула
И болело је као кад угризе ајкула
у њој сам лутајућу морску рибицу
видела
И неким чудом
Остадох жива.

Једном се зарила у мене људска реч
И болело је као када се људска реч
зарије
у њој сам благослов свог пута видеља
И неким чудом
Остаде љубав.

РАДМИЛА КНЕЖЕВИЋ

Рођена 19. септембра 1971. године у умјетничкој породици Стојковић, у старом дијелу Призрена, Поткаљаји. У Призрену завршила основну школу „Младен Угаревић” и Гимназију. Бавила се писањем и глумом, била је учесник многих литерарних конкурса и књижевних манифестација и члан аматерског позоришта при Дому културе. Завршила **Факултет драмских уметности – глума, Академија уметности** у Приштини у класи професора Светозара Рапајића и **Филолошки факултет - књижевност и српски језик**, на Универзитету у Приштини. Глумица је Народног позоришта у Приштини са сједиштем у Грачаници као и редитељ и водитељ Школе глуме у Грачаници у организацији Народног

позоришта. Директорица Драмског студија – школе глуме у Будви, у оквиру кога се као драмски педагог бави позоришном едукацијом дјеце и одраслих, кроз часове и радионице глуме и позоришне представе. Оснивач је и предсједница фестивала дјечије књижевности у Будви, *МАЛЕ МОРСКЕ ПЈЕСМЕ И ПРИЧЕ* који се реализује у сарадњи са ЈУ Народна библиотека Будве. Водитељ и уредник Клуба љубитеља књиге и филма у биоскопу Кадмус Синеплекс у Будви. Предавач и аутор семинара ОД ПРИЧЕ ДО СЦЕНЕ, верификованог од стране Завода за школство Црне Горе, за обуку просвјетних радника у драмском раду са дјецом.

Предсједница је Уметничког удружења „Бистрица“ у Београду и Призрену.

Умјетнички руководиоца „Удружења Призренаца и пријатеља“ у Подгорици.

Представе које је режирала, као и драме које је написала, извођене су на бројним фестивалима у земљи и региону и многим позоришним сценама. Добитник је четири награде за режију дјечијих представа. Пише: кратке приче, драме за

дјецу и одрасле и пјесме. Заступљена у лектири за основну школу у Србији.

Објављене књиге:

1. *ЧЕТРИ ДРАМЕ ЗА ДЕЦУ* – ИП „Хвосно”, Исток, 2007.

2. *НЕ ТРАЖИМ ДА ЗНАШ* (пјесме) – ИК „Свет књиге”, Београд 2011.

3. *ПРИЗРЕНЕ СТАРИ*, са Лелом Марковић(антологија) НИЈП „Панорама”, Косовска Митровица, 2012.

4. *МАЛЕ МОРСКЕ И ОБАЛСКЕ ПРИЧЕ*, ИК „Пчелица”, Чачак, 2012.

5. *ПОКЛОНИ СЕ И ПОЧНИ*, ИК „Пчелица”, Чачак, 2014.

6. Обновљено издање пок. мајке Љиљане Стојковић *„ПРИЗРЕН У СРЦУ”*, ИК „Граматику”, Београд, 2016.

7. *У ПОТРАЗИ ЗА ЉУБИЦОМ*, ИК Пчелица, Чачак, 2017.

8. Коаутор брошуре УПРКОС СВЕ-МУ, Народно позориште у Приштини, Грачаница 2018.

9. *КАП СУНЦА*, (пјесме) - Институт за српски језик, Никшић, 2018.

10. БОГОРОДИЦА ЉЕВИШКА У ПЕСМАМА, са Лелом Марковић, ауторско издање, Призрен, 2020.

Књижевне награде:

-Прву књижевну награду добила је са 15 година, за „Песму о мајци” на једном литерарном конкурс у Призрену, 1986. године.

-ВУКО БЕЗАРЕВИЋ - за најбољу сатиричну причу „Понекад пожелим да сам цип”, Фестивал хумора и сатире, Пљевља, 2010.

-ИНТЕРНАЦИОНАЛНА НАГРАДА ЗА КРАТКУ ПРИЧУ, АКТ, Ваљево, 2010.

-ПЛАКЕТА ЗА ДЈЕЧИЈУ КЊИГУ ГОДИНЕ, за књигу „Мале морске и обалске приче”, 11. Међународног сајма књига „Трг од књиге”, Херцег Нови, 2012.

-Прва награда за ОРИГИНАЛНИ ДРАМСКИ ТЕКСТ ЗА ДЕЦУ, за радио драму „Размаженко Боле”, драмског програма Радио Београда, Београд, 2014.

-Пјесма „Голуб“, треће мјесто на конкурс „Преображењско појење“, Ниш 2016.

-Прва награда ТОМА РАДОСАВЉЕ-ВИЋ, за пјесму „Разговор са Метохијом“, Центар за културу „Сава Дечанац“, Лепосавић, 2019.

-Прва награда за пјесму „Добри мој“ на међународном литерарном конкурс, Српско-аустријски фестивал културе и умјетности, СОФКУ 2020, Беч, Аустрија, 2020.

-Књига ПОКЛОНИ СЕ И ПОЧНИ, у номинацији је за књижевну награду „Мали принц“.

-Пјесма „Векови између нас“ добила похвалу на Сабору духовне поезије, Раковица 2015.год.

-Пјесма „Кућа од пене“ добила похвалу за песму на Сабору поезије „Дучићу у походе“, Дучићи код Подгорице, 2012.

-Пјесма „Папуче“ добила похвалу Дома културе у Бојнику, фебруар 2022.

Заступљена је у многобројним антологијама, алманасима и зборницима. Аутор је бројних рецензија, приказа и драматизација, текстописац неколико пјесама за дјецу и одрасле које су извођене на музичким фестивалима. Чланица је: Удружења књижевника Србије, Друштва књижевника

Косова и Метохије, Удружења књижевника Црне Горе, Удржења драмских писаца Србије, члан АССИТЕЈ -а (Међународна организација за развој позоришта за дјецу и младе), члан Института за дјечију књижевност у Београду, члан Удружења црногорских писаца за дјецу, редовни члан Матице Српске у Новом Саду, члан Друштва за српски језик „Старо Косово“, члан Одбора за обнову светиња Призрена и члан црквеног хора „Свети Јевстатије Превлачки“ у Будви.

Живи у Будви, Београду и Призрену.

САДРЖАЈ

Радмилине причесне капи поезије -	
Милица Бакрач	5
Град од ријечи - Милутин Мићовић.....	13

ТВОЈА РУКА

РАЗГОВОРИ

Ти.....	19
Разговор са Метохијом	20
Разговор са Светом недељом	25
Мој Милутине	29
Мој Душане	32
Добри мој.....	34
Свети Василије.....	36
Света Петка.....	38
Митрополиту Амфилохију.....	41
Нисмо те достојни.....	43
Као ништа без љубави	47
Твоја рука.....	50
Молитва.....	52
Помири Господе	53
Векови између нас.....	54

Прасквица	57
Градиште	59
Света Троица	61
Душан Силни.....	63

ПРЕЦИ

Душа	69
Лоза.....	70
Па да наздравимо	73
Поново те туку.....	75
Перо промрзле птице	77
Шума	81
Жетеоци.....	83
Папуче	85
Пуж слузави.....	89
Понуда.....	91
Црви.....	92
Сиромашно богато време	94

ТРЕНУЦИ

Мисао која трчи.....	99
Заробљена реч	100
Роптави дух.....	101
Звер	102
Прах.....	103
Освајање пространства.....	104
Лепа песма	105

Плаво	106
Руке.....	107
Обична реч.....	109
У ритму мора	111
Поткивач	112
О слободи.....	113
Поноћ.....	114
Ћутим путујући	116

МЕСТО

Наше место	119
Срце	120
Роман одбачених осећања	121
Генисаретско језеро	122
Море	124
Шира.....	125
Очи	129
Четврт века.....	130
Просто као љубав.....	134
Неким чудом.....	136
Биографија	139

РАДМИЛА КНЕЖЕВИЋ
ТВОЈА РУКА

Издавач

*ЈУ Народна библиотека Будве,
Жртва фашизма 56, Будва*

За издавача

Мила Баљевић

Главни и одговорни уредник

Мила Баљевић

Уредник издања и лектура

Станка Станојевић

Илустрације и рјешење корица

Баћко Милачић

Прелом текста и графичка обрада

Дарко Ђуровић

Тираж

300

2022.

Штампа

Ободско слово, Подгорица

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе,
Цетиње

ISBN 978-9940-736-37-8
COBISS.CG-ID 21952772

„Радмила Кнежевић помиње и опомиње: да ли смо достојни, колико и кога смо достојни. Зебе, да ли ће стрепња постати „владарка душе“ и шта ће бити са нама ако побјегнемо или се склонимо од Руке која је насловила њену књигу. Јер та и таква Рука јесте вјера, љубав, спас.“

(Милица Бакрач)

ISBN 978-9940-736-37-6

9 789940 736378 >

ЈУ НАРОДНА
БИБЛИОТЕКА
БУДВЕ